

استفتائات جدید (شهریور ماه) - 31 / مرداد / 1403

تأخیر در ادای خمس

سؤال 1: سال خمسی من اول ماه مبارک رمضان است که متأسفانه در آن روز خمس را پرداخت نکردم و تا عید فطر به تأخیر افتاد. در این فاصله منافعی به دست آوردم؛ آیا منافع جدید، مشمول خمس سال قبل می‌شود؟ به تعبیر دیگر آیا سال خمسی من همان است که از قبل بود (اول ماه رمضان) یا آنکه به وقت ادای خمس (عید فطر) تغییر یافته است؟

جواب: در فرض سؤال سال خمسی شما تغییر نکرده و منافع جدید، جزء درآمد سال آینده محسوب می‌شود.

بلند خواندن نماز صبح

سؤال 2: میهمانانی در منزل داریم که اگر من نماز صبح را با صدای بلند بخوانم، می‌ترسم که آنها را آزرده خاطر کنم، تکلیف من چیست؟

جواب: لازم نیست که صدای قرائت، بلند و آزار دهنده باشد اما باید به گونه‌ای که جوهره صدا آشکار شود، نماز صبح را بخوانید و اگر عمدتاً با صدای آرام، قرائت کنید، نماز باطل می‌شود.

تفاوت نقد و نسیه

سؤال 3:

1) آیا فروش کالا به صورت اقساطی و بیشتر از مبلغ نقدی (با هر درصد افزایشی که طرفین به توافق برسند)، اشکال ندارد؟
2) آیا فروش چک‌های دریافت شده از معامله اقساطی، به اشخاصی که از مبلغ چک کم می‌کنند و بقیه را نقدی پرداخت می‌کنند، صحیح است؟

جواب:

1) فروش نسیه و اقساطی کالا به مبلغی بیشتر از قیمت نقدی آن اشکال ندارد، مشروط به این که در حق مشتری اجحاف نشود و خلاف مقررات نیز نباشد.
2) اشکال ندارد.

شیوه جبران حق الناس

سؤال 4: کسی که حق الناس قابل توجه و مهمی بر عهده دارد اگر بدون بیان حق تضییع شده، از صاحب حق حلالیت بطلبد و او هم بدون اطلاع از اهمیت طلب خود، وی را حلال کند؛ آیا کفایت می‌کند؟

جواب: اگر حلالیت طلبیدن به طور کلی باشد و صاحب حق به ابعاد وسیع حقی که حلال کرده، توجهی نداشته باشد، کفایت نمی‌کند و سبب ابراء دین نمی‌شود.

ورود به زمین کشاورزی دیگران

سؤال 5: آیا ورود به زمین کشاورزی دیگران، بدون اجازه مالک آن جایز است؟

جواب: ورود به زمین کشاورزی دیگران با شرایط زیر جایز است:

1. مالک زمین از ورود منع نکرده باشد.
2. زمین کشاورزی حصار یا علامتی که نشانه عدم رضایت مالک برای ورود است، نداشته باشد.
3. به زمین و محصولات آن صدمه و ضرری نرسد.
4. تصرفات جزئی و موقت باشد مانند عبور، نماز خواندن، توقف ساعتی برای استراحت.

شیوه صحیح نذر شرعی

سؤال 6: مردم (به ویژه در ایام محرم و سوگواری اهل بیت علیهم السلام)، نذرهای زیادی می‌کنند، نذر شرعی باید چه شرایطی داشته باشد؟

جواب: برای انعقاد نذر شرعی لازم است که شرایط ذیل مراعات شود:

1. صیغه نذر (به زبان عربی یا ترجمه آن) را به زبان جاری کند، مثلاً بگوید: «برای خدا بر عهده من است که اگر فلان حاجتم برآورده شد، روز

عاشورا، مجلس روضه برپا کنم».

۲. چیزی را که نذر می‌کند انجام دهد یا ترک کند، باید از جهتی رجحان (برتری) داشته باشد، پس چنانچه بجا آوردن و ترک آن مساوی باشد، نذر صحیح نیست.

۳. کاری را نذر کند که انجام آن برایش ممکن باشد.

۴. نذر کننده باید مکلف و عاقل باشد و با اختیار نذر کند. ۵. در صورت حضور شوهر، نذر زن (گرچه در اموال خود) بنا بر احتیاط واجب باید با اجازه او باشد.

مصرف نذرهای اضافی

سؤال 7: افرادی برای احسان دادن در هیئت عزاداری برنج و گوشت نذر کرده -اند اگر برنج بیشتر از گوشت باشد آیا می‌توان مقدار اضافی برنج را فروخت و گوشت یا وسایل مورد نیاز احسان را تهیه کرد؟

جواب: نذرها و هدایا باید در همان جهتی که نذر کننده یا هدیه کننده گفته و نیت کرده، مصرف شود. و اگر شخص نذر کننده صیغه شرعی نذر را نخوانده باشد می‌توان با اجازه او کالای نذری را تعویض کرده و یا در امور دیگر مصرف کرد.

استفاده از وسایل حسینی در محل دیگر

سؤال 8: آیا می‌توان وسایل تکیه، حسینی و هیأت را در حسینی و هیأت دیگر استفاده نمود؟

جواب: وسایل حسینی، تکیه و هیئت، تا زمانی که قابل استفاده در خود آنها باشد باید در همان محل از آنها استفاده شود مگر اینکه احراز شود که وقف آنها به نحو عام بوده یا اهدایی و در اختیار متصدیان باشد یا واقعاً امکان استفاده در آنجا نباشد، که در اینصورت استفاده در حسینه یا هیئت دیگر مانع ندارد.

سجده زیارت عاشورا

سؤال 9: اگر هنگام خواندن زیارت عاشورا، مَهر برای سجده پیدا نشود، چه باید کرد؟

جواب: به قصد رجا (به امید رسیدن به ثواب) به هر صورت که می‌تواند، سجده کند.

ایستادن مسافر در صف جماعت و اتصال سایر نمازگزاران

سؤال 10: طبق نظر مقام معظم رهبری (مد ظله) اگر نماز اشخاصی که واسطه اتصال ما در نماز جماعت هستند، تمام یا فرادا شود، چنانچه بلافاصله دوباره اقتدا کنند، نماز ما به جماعت صحیح است؛ حال سؤال این است که منظور از بلافاصله چیست؟ آیا منظور این است که باید موقع تسبیحات اربعه به امام جماعت اقتدا کنند یا اینکه می‌توانند موقع رکوع اقتدا کنند؟

جواب: باید بعد از خروج از جماعت فوراً اقتدا کنند، بنابر این اگر صبر کنند تا امام به رکوع رود و بعد اقتدا کنند، کافی نیست.

عدم توانایی پرداخت خمس

سؤال 11: اگر کسی چند روز مانده به سال خمس حقوق بگیرد و با پرداخت خمس، باقیمانده آن کفاف مخارج ماه آینده را نکند آیا خمس این حقوق واجب است؟ در صورت عدم تعلق خمس، اگر حقوق جدید را دریافت کند و از حقوق قبل مقداری مانده باشد. در این فرض پرداخت خمس چه حکمی دارد؟

جواب: در هر دو فرض خمس تعلق نمی‌گیرد.